

P. J. Kwieciały
27.02.12
1514

Warszawa,

24.02. 2012 r.

BOL-IV-462-34-IK/12

l. dz. 274

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku
W związku z przekazanym, przy piśmie Marszałka Senatu RP z dnia 8 lutego 2012 r., znak: BPS/043-05-158/12, oświadczeniem złożonym przez senatora Grzegorza Wojciechowskiego podczas 5 posiedzenia Senatu RP, w dniu 2 lutego 2012 r., uprzejmie wyjaśniam, jak następuje.

W następstwie uchylecia przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, wyrokiem z dnia 22 grudnia 2004 r., sygn. akt IV SA/Wa 553/04, decyzji Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 stycznia 2004 r. oraz decyzji Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 2 czerwca 2004 r., utrzymującej tę decyzję w mocy, przed Ministrem Gospodarki toczy się postępowanie z wniosku Zygmunta K[redacted] i innych w przedmiocie ponownego rozpatrzenia sprawy zakończonej decyzją Ministra Gospodarki z dnia 30 października 1998 r., w części dotyczącej jej pkt 2, tj. niestwierdzenia nieważności orzeczenia nr 44 Ministra Przemysłu Lekkiego z dnia 1 lipca 1950 r. w sprawie przejęcia przedsiębiorstw na własność Państwa w części dotyczącej przedsiębiorstwa pn. Przędzalnia i Szarparnia Wigoniowa W. Rosiński – Ozorków.

Wobec niewykazania następstwa prawnego po Wincentym R[redacted] - zmarłym właścicielu ww. przedsiębiorstwa oraz Irenie L[redacted] - sukcesorce Wacława K[redacted] - współwłaściciela nieruchomości, na której to przedsiębiorstwo funkcjonowało, organ, po uprzednim dwukrotnym wezwaniu stron do nadesłania postanowień spadkowych

po ww. osobach (pisma z dnia 5 września 2006 r. oraz z dnia 16 stycznia 2007 r.), postanowieniem z dnia 15 lutego 2007 r., znak: BOL-0241/157/92/R/MG/297/07, zawiesił, na podstawie art. 97 § 1 pkt 4 k.p.a., przedmiotowe postępowanie. Ponadto, stosownie do dyspozycji art. 100 k.p.a., organ, pismem z dnia 16 lutego 2007 r., wezwał wszystkich uczestników postępowania do przeprowadzenia postępowań spadkowych po Wincentym R. [REDAKTED] i Irenie I. [REDAKTED] względnie - również po ich nieżyjących sukcesorach, w celu wykazania pełnego kręgu następców prawnych ww. zmarłych. Wskazane postanowienie zostało utrzymane w mocy postanowieniem Ministra Gospodarki z dnia 29 czerwca 2007 r., znak: BOL-0241/157/92/R/MG/958/07.

W następstwie złożenia przez strony skargi na ww. postanowienie Ministra Gospodarki z dnia 29 czerwca 2007 r., akta sprawy zostały przekazane do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Wyrokiem z dnia 25 marca 2010 r., sygn. akt 1854/07, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie oddalając ww. skargi, potwierdził zasadność zawieszenia przez organ postępowania i przy piśmie z dnia 5 maja 2010 r. zwrócił akta przedmiotowej sprawy.

Odnosząc się do pytań nr 1 i 2 zawartych w oświadczeniu senatora Grzegorza Wojciechowskiego należy wyjaśnić, iż niewątpliwie organ jest obowiązany do ustalenia wszystkich stron toczącego się przed nim postępowania, tym niemniej takich ustaleń może dokonywać wyłącznie na podstawie dokumentów przedłożonych przez uprawnione osoby, celem wykazania istnienia po ich stronie interesu prawnego w rozumieniu art. 28 k.p.a., takich jak wydane przez sąd powszechny postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, względnie sporządzone przez notariusza akty poświadczenia dziedziczenia po zmarłych poprzednikach prawnych. Zgodnie z poglądem prawnym wyrażonym przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy w wyroku z dnia z dnia 5 czerwca 2008 r., sygn. akt II SA/Bd 146/08, „ustalenia kręgu spadkobierców podlegających wezwaniu nie może dokonać organ administracji, gdyż stosownie do art. 1025 § 1 Kodeksu cywilnego właściwy w tej kwestii jest sąd powszechny, który orzeka w drodze stwierdzenia nabycia spadku. (por. Komentarz do art. 97 k.p.a. (w:) G. Łaszczyca, A. Martysz, A. Matan - "Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz." Tom I, LEX, 2007, wyd. II)". W ocenie Sądu, organ nie może zatem sam dokonywać ustaleń w przedmiocie kręgu spadkobierców strony. Ponadto, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 2 września 2010 r., sygn. akt IV SA/Wa 951/10, stanął na stanowisku, że „organ nie może posiadać

informacji co do ewentualnych spadkobierców, wiąże się to bowiem z wiedzą o stosunkach osobistych danej osoby i dokonanych przez nią czynnościach prawnych”.

Po zwrocie akt sprawy przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, organ podejmował następujące czynności zmierzające do podjęcia przedmiotowego postępowania:

- w następstwie nadesłania przez pełnomocnika stron, przy piśmie z dnia 8 października 2008 r., postanowień o stwierdzeniu nabycia spadku po Wincentym R. [REDAKTED] oraz 16 dalszych następcach prawych ww. właściciela znacjonalizowanego przedsiębiorstwa, dokonał analizy tych dokumentów i ustalił brak udokumentowania sukcesji po 4 jego kolejnych nieżyjących spadkobiercach,
- w związku ze wskazaniem przez pełnomocnika stron, w piśmie z dnia 29 czerwca 2010 r., adresów potencjalnych spadkobierców nieżyjących następców prawnych Wincenta R. [REDAKTED] pismem z dnia 27 lipca 2010 r., znak: BOL-II-461-157-92-IK/10, L. dz. 1273, wystąpił do nich o udokumentowanie sukcesji po ich poprzednikach prawnych. W następstwie podjętych działań, do akt niniejszej sprawy przedłożone zostały kolejne 2 postanowienia spadkowe,
- ww. pismem z dnia 27 lipca 2010 r., znak: BOL-II-461-157-92-IK/10, L. dz. 1273, ponownie zwrócił się również do następcy prawnego sukcesorki współwłaściciela znacjonalizowanej nieruchomości o nadesłanie postanowienia spadkowego po tej zmarłej,
- pismo organu z dnia 25 stycznia 2011 r., znak: BOL-II-461-157-92-IK/10, L. dz. 121, skutkowało nadesłaniem do akt sprawy kolejnego postanowienia spadkowego,
- pismem z dnia 20 października 2011 r., znak: BOL-II-461-157-92-IK/10, L. dz. 1332, wobec braku reakcji części potencjalnych spadkobierców na wezwanie organu, ponownie wystąpił do tych osób o nadesłanie żądanych postanowień spadkowych - w terminie 30 dni od daty otrzymania tego pisma, wskazując jednocześnie, że brak tych dokumentów uniemożliwia podjęcie postępowania i ostateczne rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy,
- pismem z dnia 20 października 2011 r., znak: BOL-II-461-157-92-IK/10, L. dz. 1333, zwrócił się do kolejnych potencjalnych sukcesorów zmarłej strony wskazanych przez Zygmunta K. [REDAKTED] w piśmie z dnia 20 lipca 2011 r., przekazanym Ministerstwu Gospodarki do wiadomości,
- pismem z dnia 20 października 2011 r., L. dz. 1330, wystąpił do pełnomocnika stron o wyjaśnienie wątpliwości dotyczących kręgu stron przedmiotowego postępowania,

- poprzez wskazanie ich aktualnych adresów względnie, w przypadku potwierdzenia okoliczności ich śmierci – wskazanie ich potencjalnych sukcesorów,
- w następstwie pozyskania tych informacji, pismem z dnia 9 lutego 2012 r., znak: BOL-II-461-157-92-IK/10, L. dz. 192, zawiadomił, na podstawie art. 61 § 4 k.p.a., kolejne osoby posiadające przymiot strony w niniejszym postępowaniu,
  - pismem z dnia 9 lutego 2012 r., znak: BOL-II-461-157-92-IK/10, L. dz. 193, wezwał kolejnych spadkobierców stron do nadesłania brakujących postanowień spadkowych.
- Dodatkowo, pismem z dnia 20 października 2011 r., znak: BOL-II-461-157-92-IK/10, L. dz. 1336, organ udzielił Zygmuntowi K [REDACTED] szczegółowej informacji w przedmiocie stanu niniejszej sprawy.

W świetle powyższego należy stwierdzić, iż Minister Gospodarki, działając zgodnie z przepisami prawa i poglądami ugruntowanymi w doktrynie i judykaturze, podejmuje czynności zmierzające do ustalenia kręgu stron przedmiotowego postępowania, na podstawie udzielanych przez strony informacji oraz przedkładanych przez nie do akt sprawy dokumentów (postanowienia spadkowe, notarialne akty poświadczenia dziedziczenia). Nie jest natomiast legitymowany zarówno do dokonywania samodzielnych ustaleń w przedmiocie kręgu spadkobierców stron, jak i do wystąpienia do sądu powszechnego o stwierdzenie nabycia spadku po stronie postępowania. Jednocześnie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego nie przewidują środków umożliwiających organowi zdyscyplinowanie potencjalnych stron postępowania do przedłożenia ww. dokumentów (za wyjątkiem kierowania do nich kolejnych wezwań), uzależniając przy tym prawidłowość podjętego rozstrzygnięcia od skierowania go do wszystkich uprawnionych stron postępowania. Wydanie decyzji z pominięciem strony skutkuje bowiem jej wadliwością, umożliwiającą wznowienie postępowania zakończonego tą decyzją (por. art. 145 § 1 pkt 4 k.p.a.).

Odnosząc się do pytania nr 3 należy wyjaśnić, że ustanowienie przez sąd na wniosek organu kuratora (art. 30 § 5 k.p.a.), jest możliwe wyłącznie w sprawach dotyczących spadków nieobjętych, tj. takich, których faktycznie nie przejął we władanie lub zarząd choćby jeden ze spadkobierców. Niezbędnym jest zatem przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego w tym zakresie, które również wymaga współpracy uczestników niniejszego postępowania. Koniecznym jest m.in. ustalenie, czy nie toczyło się w danej sprawie postępowanie spadkowe lub nie został sporządzony przez notariusza akt poświadczenia dziedziczenia, ustalenie ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego, celem określenia właściwości miejscowej sądu,

a w przypadku stwierdzenia podstaw do wystąpienia przez organ z wnioskiem o ustanowienie kuratora w trybie ww. przepisu – wskazanie kandydata na tego kuratora. Ponadto, w orzecznictwie sądowoadministracyjnym i doktrynie wskazuje się, iż organ w pierwszej kolejności obowiązany jest ustalić możliwość wezwania spadkobierców do udziału w postępowaniu, a dopiero w przypadku negatywnego wyniku tych czynności ocenić, czy zachodzą przesłanki zastosowania art. 30 § 5 k.p.a. Niemożliwość wezwania do udziału w sprawie spadkobierców zmarłej strony ma natomiast miejsce w sytuacji, w której spadkobiercy nie są ustaleniu albo nie są organowi znani, nie zaś wtedy, gdy wskazani potencjalni spadkobiercy nie są zainteresowani prowadzeniem postępowania i nie współpracują z organem, który je prowadzi. Nie bez znaczenia pozostaje przy tym okoliczność, iż z wnioskiem do sądu o ustanowienie kuratora spadku mogą wystąpić również zainteresowane strony.

W związku z powyższym, należy stwierdzić, iż organ na bieżąco monitoruje stan przedmiotowej sprawy. Aktualnie, pomimo podejmowanych czynności, nadal nie udokumentowano sukcesji po 6 zmarłych stronach niniejszego postępowania. Tym niemniej, mając na uwadze kolejne interwencje Zygmunta K [REDAKTED], Minister Gospodarki ponownie wezwie wskazanych potencjalnych spadkobierców tych osób do nadesłania żądanych dokumentów. O ile działania te okażą się nieskuteczne, organ rozważy zasadność podjęcia przedmiotowego postępowania i rozstrzygnięcia sprawy, pomimo nieuzupełnienia wskazanych braków.

Zygmunt Kasprzak

MINISTER
Z up. Mieczysław Kasprzak
PEŁNOMOCNIK RZĄDU DO SPRAW
DETERMINACJI GOSPODARCZYCH
SEKRETARZ STANU